

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра валеології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філософського факультету

Іван КАРПЕНКО

30 червня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Інноваційні методи навчання

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____
галузь знань _____ 01 Освіта / Педагогіка _____
(шифр і назва)
спеціальність _____ 014 Середня освіта _____
(шифр і назва)
предметна спеціальність _____ 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)
освітня програма _____ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) _____
(шифр і назва)
вид дисципліни _____ обов'язкова _____
(обов'язкова / за вибором)
факультет _____ біологічний _____

2023/2024 навчальний рік

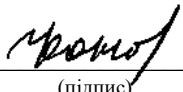
Програму рекомендовано до затвердження вченою радою філософського факультету

«16» червня 2023 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к. пед. наук, доцент, доцент закладу вищої освіти кафедри валеології Наталія САМОЙЛОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри валеології філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Протокол від «30» травня 2023 року, № 9

В.о. завідувача кафедри Олена КОНОВАЛОВА
(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Гарант освітньо-професійної програми Ольга ТАГЛІНА
(підпис)

Програму погоджено з науково-методичною комісією біологічного факультету

Протокол від “21” червня 2023 року № 11

Голова науково-методичної комісії Ольга ТАГЛІНА
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інноваційні методи навчання» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є висвітлити специфічні риси інноваційної педагогічної діяльності; розглянути класифікації та типології освітніх інновацій; визначити особливості використання інноваційних методів як засобу оптимізації освітнього процесу.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- 1) Ознайомити студентів з теоретичними положеннями інноваційних методів навчання
- 2) сформувані знання студентів про фундаментальну спільність та відмінність технологій, виділити їх основні ознаки
- 3) сформувані у майбутнього вчителя вміння добирати інноваційні методи навчання відповідно до індивідуальних можливостей учнів, рівню їх підготовки, умов.

Програмні компетентності:

ЗК 2. Здатність використання сучасних, у т.ч. інформаційних технологій, навички застосування програмних засобів;

ЗК 4. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати і оволодівати можливістю навчання впродовж життя;

ЗК 5. Знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід комунікації різними мовами в галузі біології та здоров'я людини; вміння постійно збагачувати власне мовлення, застосувати інформаційнокомунікаційні технології в професійній і науковій діяльності;

ЗК 7. Уміння виробляти власну стратегію і тактику професійної поведінки, діяльності з урахуванням інтересів колективу, навички роботи в команді;

ФК 5. Здатність застосовувати набуті психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків біології та здоров'я людини відповідно до вимог державного стандарту.

ФК 6. Уміння організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з біології та здоров'я людини, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до вибору життєвого шляху.

ФК 11. Здатність здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання, адекватно вибирати засоби і методи навчання для осіб з обмеженими можливостями здоров'я, створюючи умови для їх розвитку і саморозвитку, повноцінної соціалізації з допомогою здоров'язберезувальних технологій.

ФК 13. Здатність виконувати роботу з дотриманням правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, проводити дослідження та здійснювати викладання з дотриманням норм академічної доброчесності.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин: 90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	1-й
Лекції	
22 год.	4
Практичні, семінарські заняття	
11 год.	4
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
57 год.	82 год.
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

ПРН 3. Аналізує державний стандарт профільної середньої освіти і навчальні програми з біології та основ здоров'я для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів.

ПРН 4. Здатний ефективно застосувати професійні знання в практичній педагогічній діяльності при вирішенні навчальних, виховних та науково-методичних завдань в урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, конкретних психолого-педагогічних ситуацій.

ПРН 8. Застосовує сучасні методики і технології, в тому числі й інформаційні, для забезпечення формування в учнів предметних компетентностей.

ПРН 9. Застосовує методи діагностування досягнень учнів і студентів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 12. Здатний висловлювати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 17. Дотримується норм академічної доброчесності під час навчання та провадження професійної діяльності з метою забезпечення довіри до результатів виконаної роботи, знає основні правові категорії та особливості використання результатів інтелектуальної діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади інноваційних педагогічних методів навчання у сучасній системі вищої освіти

Тема 1. Концептуальні засади інноваційних методів навчання. Наукові підходи і концепції сучасної освіти, їх вплив на парадигму педагогічної освіти. Сучасні педагогічні підходи до навчання. Особливості особистісно-орієнтованих технологій в системі вищої освіти. Компетентнісний підхід в педагогічній освіті. Значення інноваційних технологій у розбудові НУШ.

Тема 2. Типологія освітніх технологій. Особливості класифікації освітніх технологій. Рівні застосування технологій. Технології пояснювально-ілюстративного

навчання, особистісно-орієнтовані технології навчання та технології розвивального навчання.

Тема 3. Ролі педагога у виконанні сучасних завдань в освіті. Розробник навчальних програм. Фасилітатор. Презентатор. Тренер. Наставник. Менеджер. Консультант. Дослідник. Агент змін.

Розділ 1. Практичні аспекти застосування інноваційних методів навчання

Тема 4. Методи розвитку пізнавальної активності учнів. Пізнавальні процеси як психічне явище: відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява, увага. Пізнавальні процеси та пізнавальна активність учня. Вікові особливості застосування інноваційних методів розвитку пізнавальної активності.

Тема 5. Ігрові інтерактивні технології. Ігрова діяльність, її особливості та значення у педагогічній діяльності. Переваги та недоліки ігрових методів. Гра як засіб та вид діяльності. Особливості використання гри вчителем щодо навчання та виховання дітей, підлітків та молоді. Можливості гри та її значення як засобу пізнання та розвитку у дошкільному, молодшому шкільному, підлітковому віці. Ставлення до гри на різних вікових етапах. Теоретичні аспекти ігрової діяльності у психолого-педагогічному процесі. Дидактичні засоби, дидактичні ігри. Методика організації та проведення дидактичних ігор. Організація навчально-дослідної роботи учня.

Тема 6. Компетентнісний підхід в освіті як інноваційний метод. Поняття про компетентність та компетентнісний підхід. Ключові компетентності учня. Компетентнісний підхід як інновація.

Тема 7. Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів. Інноваційні методи інтерактивного навчання. Переваги методу кейсів. Організація методу проблемних ситуацій. Мозковий штурм у навчальному процесі. Банк педагогічних ідей як організаційна форма інноваційного освітнього процесу.

Тема 8. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація у освітньому процесі. Основні тенденції та перспективи дистанційного навчання в умовах інформаційного суспільства. Прогресивні технічні новинки у освітньому процесі. Створення освітнього медіа середовища у школі. Запровадження Інтернет технологій для самостійної роботи учня.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділ і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	ла	ін	сп		л	п	ла	ін	сп
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні засади інноваційних педагогічних технологій навчання у сучасній системі вищої освіти.												
<i>Тема 1. Концептуальні засади інноваційних технологій навчання</i>	12	2	2			8	12	2				10
<i>Тема 2. Типологія освітніх технологій</i>	12	2				10	12					12
<i>Тема 3. Ролі педагога у виконанні сучасних завдань в освіті</i>	12	2				10	12	2				10
Разом за розділом 1	36	6	2			28	36	4				32
Розділ 2. Шляхи розвитку особистісно-професійного зростання майбутнього вчителя												
<i>Тема 4. Методи розвитку пізнавальної активності учнів.</i>	10	4	2			4	10		2			8
<i>Тема 5. Ігрові інтерактивні технології.</i>	10	4	2			4	10					10
<i>Тема 6. Компетентнісний підхід в освіті як інноваційний метод</i>	10	2	2			6	10					10
<i>Тема 7. Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів</i>	12	4	2			6	12		2			10
<i>Тема 8. Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація у освітньому процесі.</i>	12	2	1			9	12					12
Разом за розділом 2	54	16	9			29	54		4			50
Усього годин	90	22	11			57	90	4	4			82

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Тема 3.	Ролі педагога у виконанні сучасних завдань в освіті	2	
Тема 4.	Методи розвитку пізнавальної активності учнів.	2	2
Тема 5.	Ігрові інтерактивні технології	2	
Тема 6.	Компетентнісний підхід в освіті як інноваційний метод	2	
Тема 7.	Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів	2	2
Тема 8.	Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація у освітньому процесі.	1	
Разом		11	4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Тема 1.	Значення інноваційних технологій у розбудові НУШ	10	10
Тема 2	Типологія освітніх технологій	10	12
Тема 3	Ролі педагога у виконанні сучасних завдань в освіті	8	10
Тема 4	Методи розвитку пізнавальної активності учнів.	4	8
Тема 5	Ігрові інтерактивні технології.	4	10
Тема 6.	Компетентнісний підхід в освіті як інноваційний метод	6	10
Тема 7	Технології аналізу ситуації для активного навчання, метод кейсів	6	10
Тема 8	Застосування дистанційних та медіа-технологій навчання як інновація у освітньому процесі.	9	12
Разом		57	82

6. Індивідуальні завдання.

Не передбачені навчальною програмою

7. Методи навчання.

1. Словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, семінар, робота з навчальною і науковою літературою, самостійна робота.
2. Методи спостереження: методи ілюстрацій, методи демонстрацій.
3. Практичні методи: вправи, творчі роботи
4. Методи проблемного навчання: виклад з елементами проблемності, проблемний виклад під час діалогу, дослідницький метод

8. Методи контролю.

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу проводиться шляхом поточного контролю, контрольної роботи та підсумкового контролю – підсумкової екзаменаційної роботи (40 балів).

Поточний контроль: активна робота на лекційному занятті по 2 бали (22 бали), семінарські заняття – по 5 балів (30 балів), контрольна робота – 8 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент для зарахування за семестр 30 балів. Студент допускається до складання заліку за умови виконання навчального плану дисципліни, який складає відвідування не менше 75% аудиторних годин та виконання практичних занять та самостійної роботи.

Підсумковий контроль – письмова екзаменаційна робота:

- 2 репродуктивних завдання (по 15 балів)
- 1 творчо-репродуктивне завдання – (10 балів)

Загалом робота – максимум 40 балів.

Критерії оцінювання підсумкової роботи:

Кількість балів	Критерії
31-40 балів	Студент виявляє творчі здібності. Володіє матеріалом на високому творчому рівні компетентності та легко орієнтується у ньому. Вміє самостійно, логічно, лаконічно викладати свою думку, диференціюючи, інтегруючи, аналізуючи при цьому вивчений матеріал. Має творчий, креативний підхід до трактування ідей, теорій, явищ, фактів. Студент вдало застосовує отримані знання на практиці. Вміє добирати переконливі аргументи, робити висновки та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень.
21-30 балів	Студент на достатньо високому рівні володіє вивченим матеріалом. Вміє оперувати поняттями, фактами, явищами, встановлювати різницю між причинами та наслідками, узагальнювати, систематизувати інформацію, достатньо логічно викладати матеріал. Студент виявляє здатність застосовувати знання на практиці, достатньо вільно наводить власні приклади та добирає аргументи на підтвердження окремих фактів, явищ, тверджень, ідей, теорій, тощо. Викладає матеріал на репродуктивному рівні, не виявляє творчих здібностей.
11-20 бали	Студент володіє матеріалом на достатньому рівні. Відтворює значну частину матеріалу на репродуктивному рівні, знає основні положення. При викладанні матеріалу припускається незначних помилок у аналізі, оцінюванні, визначенні сутності фактів, явищ, теорій. Виявляє здатність робити висновки.
0-10 балів	Студент слабо володіє матеріалом. Не послідовно, не логічно відтворює матеріал на елементарному рівні, у вигляді окремих фактів, явищ, визначень, принципів, тощо. Не вміє встановлювати різницю між елементарними явищами та здійснювати їх аналіз.

9. Схема нарахування балів:

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Контрольна робота	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8				
2	2	7	9	9	7	9	7	8	60	40	100

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Критерії оцінювання з дисципліни:

Кількість балів	Критерії
90-100	Студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення категоріального апарату, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; на високому рівні, вміє застосовувати методи валеологічної профілактики та оздоровлення, використовувати здоров'язбережувальні технології; здатний до професійного спілкування, забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини при виконанні професійних завдань для досягнення цілей професійної діяльності.
80-89	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного матеріалу або при аналізі практичного матеріалу; застосовує методи валеологічної профілактики та оздоровлення, використовувати здоров'язбережувальні технології; здатний до професійного спілкування, забезпечувати гармонійні та конструктивні взаємовідносини при виконанні професійних завдань для досягнення цілей професійної діяльності.
70-79	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; застосовує методи валеологічної профілактики та оздоровлення; здатний до професійного спілкування.
60-69	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, здатний до професійного спілкування.
50-59	Студент має уявлення про основні теоретичні аспекти дисципліни, слабо орієнтується в матеріалі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; здатний до професійного спілкування.
1-40	Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає теорії щодо психологічних факторів здоров'я, майже не орієнтується в категоріальному апараті з дисципліни; професійні навички не сформовані, не здатний до професійного спілкування.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник: К.: «Академвидав». – 3-тє видання, виправлене, 2015. – 304 с.
2. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с. – (Серія «Альмамагер»).
3. Перспективні освітні технології : наук.-метод. Посібник. / За заг. ред. Г. С. Сазоненко. – К. : Гопак, 2000. – 560 с.
4. Веретенко Т. Г. Педагогічний тренінг : навчальний посібник для вузів / Тетяна Григорівна Веретенко, Ірина Семенівна Манойло . – Харків : Видавництво ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2006. – 127 с. – Режим доступу : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/10776>.

Допоміжна:

5. Вукіна Н.В., Дементієвська Н.Л., Суизенко І. М. Критичне мислення: як цього навчити: Науково-методичним посібник / За наук. ред. О. І. Пометун. -Х., 2007.- 190 с.
6. Тягло О. В. Критичне мислення,- Х.: ВГ «Основа», 2008,- 190 с.
7. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах. - К.: Магістр-5, 2007. – 255 с.
8. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005. – 252

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення:

1. Методичні розробки семінарських занять.
2. Нова українська школа https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna_serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf